

délyhez kötött, valamint a szabadon behozható cikkekre vonatkozó deviza igényléseket a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara útján, az ú. n. importista cikkekre vonatkozó igényléseket pedig a M. kir. külkereskedelmi hivatal útján kell benyújtani, a behozott áruk ellenértékének kiutalását az igénylésekre megállapított általános szabályok keretében az import-deviza csoport végzi.

A 219. számú körlevél (L. Polgári Jog 1936. szeptemberi szám) tárgyát alkotó „A” eljárás keretében lekötött kompenzációk, ha a kompenzációra vonatkozó valamennyi jogügylet 1936. november 30-ig bezárólag létrejött, a szobanforgó körlevél szabályai szerint bonyolítandók le. A „B” eljárás keretében a MNB. és az Istituto által engedélyezett magánkompenzációk legkésőbb 1937. április hó 30-ig, illetőleg — ha az engedélyben a lebonyolításra korábbi határidő nyert megállapítást, — úgy az engedélyben megállapított időpontig lebonyolítandó. Mindazok az „A” eljárás keretébe tartozó fizetések, amelyekre vonatkozó valamennyi jogügylet 1936. november 30. napjáig bezárólag létre nem jött, továbbá azok a „B” eljárás alá tartozó exportok vagy impontok, amelynek 1837. évi április hó 30-ig, illetve az engedélyben megállapított korábbi határidőig még lebonyolításra nem kerültek, a most közölt szabályok alá esnek, azaz import esetén az ellenértéket MNB-től kell igényelni, export esetén pedig az ellenértéket a MNB-nak kell felajánlani. A „C” eljárás keretébe tartozó áruk ellenértékét elszámolása 1936. évi december hó 1-től kezdődően a most közölt rendelkezések szerint történik.

A quarnerói szabad zónába irányuló magyar exportok esetében azoknak az árucikkeknek az ellenértékét, amelyek az úgynevezett quarnerói fürdőjegyzékben nem szerepelnek a „Conto globale” javára kell befizetni és ezeknek az összegeknek az elszámolása is a fenti rendelkezések szerint megy végbe. Egyebekben az előbb érvényben volt rendelkezések tovább is érvényben maradnak.

Az uzorabíróság hatásköréről és eljárásáról, elkobzás, vagy az elkobzást pótló fizetési kötelezettség megállapítása tekintetében, ha a bünvádi eljárást megindítani vagy folytatni nem lehet, 1937. január 17. napján hatályba lépett 310/1937. M. E. számú rendelet (B. K. 13. szám). Az 1922. évi XXVI. t.-c. a fizetési eszközökkel elkövetett visszaélésekről intézkedik és az azokkal való üzérkedés, kiejánlás, azok beszoigálatási kötelezettségének vétkes elmullasztása, a magyar pénzérték rontása esetére kimondja, hogy a cselekmény elkövetője büntetében bünös és 2 évig terjedhető börtönnel, továbbá hivatalvesztéssel, a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésével és azoknak az értékeknek elkobzásával büntetendő, amelyekre nézve a büntettet elkövette. A törvény 2. §-ának 3. és 4. bekezdése értelmében azt a pénzt vagy egyéb értéket, amelyre nézve a bünccselekményt elkövették, abban az esetben is el lehet kobozni, ha nem a tettesnek vagy részesnek, hanem másnak a tulajdona és az utóbbinak a bünccselekmény elkövetéséről előzetes tudomása volt, vagy a körülményeknél fogva

tudnia kellett. Az elkobzást akkor is el lehet rendelni, ha a bűnvádi eljárást a terhelt halála vagy más ok miatt megindítani vagy folytatni nem lehet.

Ez az eljárás a rendelet értelmében a budapesti kir. büntető törvényszéknél szervezett uzsora bíróság (1920. évi XV. t.-c. 9. §.) kizárólagos hatáskörébe és illetékessége alá tartozik. Ilyenkor az elkobzás alá eső értéknek megfelelő összeg fizetésére kötelezés iránt a kérelmet a kir. ügyészség tenjeszti az uzsorabíróság elé. Az uzsorabíróságban szakférfiuként bíraskodó ülnököt a MNB. részéről közölt jegyzékben felsorolt szakférfiak közül kell meghívni.

Az uzsorabíróság a kérelem folytán főtárgyalásra tíz határnapot és arra lehetőleg megidézi azokat is, akiknek az elkobzandó tárgyakra esetleges igényük van, vagy akikkel szemben fizetési kötelezettségeket kell megállapítani. Ezek a vádlottat illető jogokat gyakorolják és a főtárgyalásra maguk helyett ügyvédet is küldhetnek, meg nem jelenésük vagy képviseltetésük hiánya az eljárást és ítélet hozását nem akadályozza.

Ha ismeretlen az a személy, akinek az elkobzandó tárgyra igénye van, részére hivatalból védőt kell kinevezni és a főtárgyalásra ezt kell megidézni, ugyanez az eljárás akkor ha az ilyen ismert személy, vagy az, akivel szemben fizetési kötelezettséget kell megállapítani, ismeretlen helyen tartózkodik.

A főtárgyalás a Bp. továbbá az uzsorabírósági eljárásra vonatkozó szabályok szerint megy végbe. A főtárgyaláson a pénzügyminiszter megbízottja szakkérdésben felszólalhat és a tanukhoz és szakértőkhöz közvetlenül intézhet kérdéseket.

Az ítélet csak az elkobzás, illetőleg a fizetési kötelezettség megállapításának kérdésére és a költségek megállapítására szorítkozik. Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye a kir. ítélőtáblához, melynek határozata végérvényes.

Meggondolva azt, hogy valamely jogutódnak vagyoni érdekét érintheti az, hogy kártérítési kötelezettségének jogalapja a jogelőd részéről feltételezett (mert el nem bírált) bűncselekmény, mely ellen sem a jogelőd (mert meghalt), sem a jogutód (mert ügyismerete nincs), védekezni nem képes, a rendeletben közölt szabályok hiányosságát, csupán a kialakulandó bírói gyakorlat egyensúlyozó készségébe vetett hittel lehet pótolni.

Magyar—cseh áruegyezmény. 1937. január 1-től kezdve a csehszlovák áruimportból származó követelések kiegyenlítése a csehszlovák utazási és mentjegyjárodák által a Magyarországra irányuló utasforgalomban kiszolgáltatásra kerülő utazási pengőcsekkék fedezésével történik. Az 1936. év folyamán Csehszlovákiába exportált könyvek, folyóiratok és már irodalmi termékek ellenértéke azonban 1937. évi május hó 1-ig az eddigi módon számolható el, azaz a Böhmische Escompte Bank und Credit Anstaltnál vezetett „Bücherkontó”-ra befolyt összegek 50%-a eddig a fenti időpontig függőszámlára fi-